

Nr 139

Av herr **Clarkson m. fl.**, om val av nämndemän utan medverkan av politiska partiorganisationer.

(Lika lydande med motion nr 129 i Första kammaren)

Nämndemannainstitutionen i det svenska rättsväsendet är en värdefull form av lekmannainflytande och är väl ägnad förstärka medborgarnas förtroende för rättskipningen. För många medborgare är det emellertid obekant att nämndemännen utses genom val, som förrättas av kommunernas fullmäktige på förslag av de politiska partiorganisationerna.

Det måste anses vara i högsta grad principiellt betänkligt att partipolitik på detta sätt kan komma att påverka rättskipningen, och även om några politiskt färgade ställningstaganden hittills icke kunnat påvisas är det en latent föreliggande fara. Skulle mera spända politiska förhållanden uppkomma i landet, vilket aldrig kan uteslutas, skulle en politisering av rättsväsendet via nämndemannainstitutionen vara fullt tänkbar, och stor skada skulle åsamkas vårt svenska rättsväsende. En av hörnpelarna i demokratins uppbyggnad är kravet på att de lagstiftande och dömande institutionerna skall verka oberoende av varandra.

Ett av de tyngre argumenten för det nuvarande valsättet är påståendet att man därigenom lättare kan till nämndemän få redbara, dugliga och för sitt domarkall intresserade lekmän. Emellertid motsvarar i själva verket det alldeles övervägande flertalet invånare dessa krav, varför ett bredare urvalsunderlag än det de politiska partierna kan prestera automatiskt föreligger. Med de förfinade metoder för slumpmässigt urval som numera står till buds torde det icke vara svårt att få en nämndemannakår utsedd som än bättre än den nuvarande återspeglar hela den svenska befolkningsstrukturen.

Med stöd av det ovan anförda anhålles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning av möjligheterna att utse nämndemän utan medverkan av de politiska partiorganisationerna.

Stockholm den 21 januari 1970

Rolf Clarkson (m)

Mårten Werner (m)

Anders Björck (m)

i Nässjö